

NORDIC RUTILE AS
c/o Nordic Mining ASA Vika Atrium, oppgang A Munkedamsveien 45
0250 OSLO

Oslo, 23.06.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/3476

Saksbehandler:
Glenn Storbråten

Godkjenning av avfallshåndteringsplan og vedtak om revidert tillatelse

Vi viser til Nordic Rutils oppdaterte avfallshåndteringsplan datert 26. mars 2023 og tilleggsinformasjon mottatt 24. april 2023.

1 Vedtak

Miljødirektoratet godkjenner avfallshåndteringsplanen fra Nordic Rutile. Vi endrer også Nordic Rutils tillatelse til forurensende virksomhet. Den oppdaterte tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt.

Endringene i tillatelsen gjelder fra 23. juni 2023.

Miljødirektoratet endrer følgende i virksomhetens tillatelse:

- Total tillatt avgangsmengde til sjødeponi endres fra 250 til 170 millioner tonn (punkt 9.4.2 i tillatelsen).
- Vilkår om at sjødeponiet anlegges i en vifteform utgår. Maksimal høyde etter avsluttet drift endres til 220 meters vandyp (punkt 9.4.2 i tillatelsen).
- Vilkåret om innsending av finansiell sikkerhet tas ut av tillatelsen. Det følger direkte av avfallsforskriften § 17-8 at driftsansvarlig til enhver tid skal ha tilfredsstillende finansiell sikkerhet for avfallsanlegg (punkt 9.5 i tillatelsen).
- Nytt vilkår om utredning av avbøtende tiltak for Grytelva
- Avfallshåndteringsplanen innlemmes som et vedlegg til tillatelsen etter forurensningsloven § 11.
- Nytt vilkår for avgangsmasser og gråberg om alternativ anvendelse og tilbakeføring i de gruverom/dagbrudd gruvedriften etterlater.

Endringene i tillatelsen er gjort med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd nummer 2.

Nordic Rutile AS skal betale et gebyr for Miljødirektoratets saksbehandling. Gebyret fastsettes til 74 800 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Nordic Rutile AS har i tillatelse til forurensende virksomhet datert 5. juni 2015 (sist oppdatert 18. januar 2021) vilkår om utarbeidelse og godkjenning av avfallshåndteringsplan. Sjødeponi kan ikke tas i bruk før avfallshåndteringsplanen er godkjent av Miljødirektoratet.

Nordic Rutile AS sendte inn avfallshåndteringsplan 5. juli 2022. Denne ble sendt på høring høsten 2022. Det kom inn høringsuttalelser fra Agnar Kvellestad, Arctic Mineral Resources, Havforskningsinstituttet, Kystverket, Mattilsynet avdeling Sunnfjord og Sogn, og en felles uttalelse fra Naturvernforbundet og Natur og ungdom. Høringsinnspillene ble sendt til bedriften i brev datert 30. september 2022 for eventuelle merknader. I etterkant, 25. oktober 2022, mottok vi også en uttalelse til avfallshåndteringsplanen fra Tor Grytten.

Av hensyn til kontradiksjon og best mulig beslutningsgrunnlag, ba Miljødirektoratet i brev 5. desember 2022 Nordic Rutile AS om å gi en nærmere vurdering og analyse av en del temaer i høringsinnspillene. Nordic Rutile AS utarbeidet på bakgrunn av dette en revidert avfallshåndteringsplan datert 26. mars 2023, med tilleggsinformasjon datert 24. april 2023.

3 Miljødirektoratets vurdering

3.1 Begrunnelse for vedtaket

Miljødirektoratet vurderer avfallshåndteringsplanen å være i tråd med kravene i avfallsforskriftens kap. 17 om håndtering av mineralavfall fra mineralindustrien. Miljødirektoratet godkjenner avfallshåndteringsplanen. Basert på informasjon i planen finner vi grunn til å gjøre enkelte endringer i virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven.

Som grunnlag for Klima- og miljødepartementets behandling av Nordic Rutile AS' søknad om tillatelse til forurensende virksomhet, forberedte Miljødirektoratet saken for departementet i brev 13. februar 2015. Dette var basert på et ressursgrunnlag på ca. 380 millioner tonn malm. Miljødirektoratet anbefalte departementet å gi tillatelse til den omsøkte virksomheten, inkludert tillatelse til sjødeponi for opptil 250 millioner tonn avgangsmasser. En vurdering av blant annet hensynet til verdiskaping, sysselsetting, fordelingsvirkninger og tilgang til mineraler i Norge og Europa veid opp mot de miljøhensyn som gjorde seg gjeldende i saken, tilsa etter vårt syn at det var grunnlag for å gi tillatelse etter forurensingsloven § 11 og at vilkårene for å tillate en forringelse av den berørte vannforekomsten var oppfylt, jf. for så vidt vannforskriften § 12 (2) bokstav b og vannrammedirektivets art. 4 nr. 7 om "væsentlige samfunnsinteresser/"overriding public interest" som betingelse for å tillate slik forringelse. Dette standpunktet står ved lag, også etter den innsendte avfallshåndteringsplanens oppdaterte tall om estimert uttak (se punkt 4.1). Avveiningen av de motstående interesser som nevnt gjør imidlertid at vi finner grunn til å endre mengden tillatt avgangsmasse i sjødeponi som følge av informasjonen som fremkommer i avfallshåndteringsplanen.

Tillatelsens punkt 9 stiller krav om å unngå dannelse av avfall som følge av virksomheten, og at avfall som oppstår primært skal ombrukes eller materialgjenvinnes. Det er videre stilt krav til at avfallshåndteringsplanen skal beskrive mulig tilbakefylling og alternativ bruk av mineralavfall fra produksjonen.

Avfallshåndteringsplanen Nordic Rutile AS har utarbeidet beskriver muligheter for og planer om tilbakefylling av avgangsmasser til gruen etter at dagbruddsfasen er avsluttet, dvs. etter 15 års drift. Tilbakefylling både i dagbrudd og i gruverom fra underjordsdrift er aktuelle løsninger, og foreløpige estimat tilsier at betydelige mengder kan tilbakefylles.

I takt med utvikling av kunnskapsgrunnlaget gjennom drift av gruen, vil vi i den videre oppfølgingen av virksomheten vurdere behovet for ytterligere reduksjon i tillatte mengder avgangsmasser som kan deponeres i sjødeponiet. Vurderingene vil baseres på produksjonsmengder og muligheter for tilbakefylling og alternativ bruk av massene. Direktoratet for mineralforvaltning har i vedtak om driftskonsesjon også stilt vilkår om alternativ bruk og tilbakefylling av avgangsmasser og på den måten skal det i de driftsmessige forholdene legges til rette for tilbakefylling. Nærmere utredning av muligheter for tilbakefylling skal gjøres i god tid før oppstart av underjordsdrift. Avfallshåndteringsplanen skal oppdateres i tråd med utredningene.

3.2 Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

3.2.1 Krav til finansiell sikkerhet (punkt 8.5 i tillatelsen)

I tillatelsens punkt 8.5 stilles nærmere vilkår om finansiell sikkerhet. Vilkår om at "Forslag til tilfredsstillende sikkerhet skal sendes Miljødirektoratet innen oppstart av virksomheten" er en del av dette vilkåret. Vilkåret gjenspeiler kravet i avfallsforskriften § 17-8: " Den driftsansvarlige skal til enhver tid ha en tilfredsstillende finansiell sikkerhet, ...". Som følge av at krav om finansiell sikkerhet følger direkte av forskriften, tas vilkåret ut av tillatelsen.

3.2.2. Reduksjon av behov for deponering (punkt 9.4.2 i tillatelsen)

Bedriften har fått nytt vilkår om å redusere behov for deponering. Begrunnelsen for dette er bedriftens beskrivelse av muligheter for tilbakefylling og alternativ anvendelse i avfallshåndteringsplanen.

3.2.3 Vilkår for sjødeponi (punkt 9.4.3 i tillatelsen)

Vilkår om at "Sjødeponiet anlegges som en vifte på sjøbunnen utenfor Engjabøneset" utgår. Avfallshåndteringsplanen beskriver aktuell oppbygging av deponiet i form av kjepler, med maksimal høyde etter avsluttet drift på 235 meters vanddyb, dvs. 65 meter over dagens sjøbunn, og under terskeldypet på 220 meter utenfor deponiet (ved Svanøy). Dette kan være en fordel knyttet til potensialet for spredning av partikler. Tillatelsen endres basert på denne informasjonen.

Den totale mengden avgangsmasser som kan deponeres i sjødeponiet endres fra 250 millioner til 170 millioner tonn. Endringen baserer seg på tallgrunnlaget gitt i avfallshåndteringsplanen og

tilleggsinformasjon til denne, som beskrives nærmere under punkt 4 nedenfor. Dette innebærer at det fortsatt er den samlede mengden utvinnbar malm i forekomsten som danner grunnlag for mengden tillatt avgangsmasse i sjødeponiet, men at det brukes oppdatert tallgrunnlag. Slik saken er opplyst, sist i avfallshåndteringsplanen datert 26. mars 2023 og tilleggsinformasjon mottatt 24. april 2023, er det fortsatt vår vurdering at det kan være grunnlag for uttak av hele forekomstens utvinnbare potensial i løpet av gruven levetid. Dette selv om det i UDFS-en (Updated definitive feasibility study) - som danner grunnlag for finansieringen av prosjektet - fremgår utvinning av 57 millioner tonn malm, med tilhørende avgangsmasser på ca. 50 millioner tonn. Å basere tillatt mengde som kan deponeres i sjødeponiet på den samlede mengden utvinnbar malm gir forutsigbarhet for driften av anlegget, som også er dimensjonert for å kunne prosessere større mengder malm enn det som fremkommer i UDFS-en. Samtidig vil vi understreke bedriftens plikt til å redusere behovet for deponering så langt det er mulig, uten urimelige kostnader.

3.2.4 Nytt krav til utredning av avbøtende tiltak for Grytelva (punkt 12.4 i tillatelsen)

Asplan Viak har i rapport datert 6. desember 2022 gjort nye vurderinger av mulige konsekvenser av dagbrudd og landdeponi for Grytelva. Vann fra den aktuelle delen av Engjabødalen skal føres via sedimentasjonsanlegg og føres direkte derfra til fjorden, eventuelt brukes som prosessvann. Når bedriften tar ut vann som normalt ville gått til Grytelva, vil dette kunne påvirke fisk i Grytelva negativt. Elva har imidlertid i utgangspunktet så lav vannføring i tørre perioder at det påvirker fisk i elva. Rapporten fra Asplan Viak foreslår flere avbøtende tiltak. Et av tiltakene er å føre noe vann fra sedimentasjonsbassenget til elva i tørre perioder, noe som vil kunne påvirke elva positivt, forutsatt at kvaliteten på tilført vann er tilfredsstillende.

Basert på de nye opplysningene pålegger vi Nordic Rutile å utrede avbøtende tiltak for å redusere negative effekter på Grytelva. Utredningen må også vurdere effekter av aktuelt partikkelinnhold og nitrogeninnhold i eventuelt tilbakeført vann. Frist for utredningen settes til 31. desember 2023.

4 Faktagrunnlag

Kort beskrivelse av produksjonsforhold og avgangsmengder

Tillatelse til gruvedrift etter forurensningsloven § 11 ble gitt av Klima- og miljødepartementet 5. juni 2015, og opprettholdt av Kongen i statsråd i kongelig resolusjon datert 19. februar 2016. Tillatelsen er sist endret 18. januar 2021. Tillatelsen begrenser mengden avgangsmasser til planlagt sjødeponi til 250 millioner tonn.

Avfallshåndteringsplanens beskrivelse av gruveprosjektet

Nordic Rutile legger i avfallshåndteringsplanen til grunn en produksjon basert på UDFS (Updated definitive feasibility study) etter JORC-standarden. Denne studien tar utgangspunkt i et ressursgrunnlag på 133 millioner tonn og drift i 39 år. Av ressursgrunnlaget på 133 millioner tonn vurderes 57 millioner tonn som utvinnbar malm, resten må stå igjen (av driftsmessige årsaker, og

på grunnlag av innhold av verdimineraler, dvs. rutil og granat). Oppredning av 57 millioner tonn utvinnbar malm er beregnet å gi ca. 50 millioner tonn avgang.

Ytterligere utvinning

Ressursgrunnlaget i UDFS er imidlertid kun basert på "målte og indikerte ressurser" (som derfor inngår i BFS, bankable feasibility study, som gir grunnlag for finansiering av prosjektet). I tillegg kommer "utledede ressurser" på til sammen 254 millioner tonn. Sammen med målte og indikerte ressurser fra UDFS gir dette totalt 387 millioner tonn malm. Av dette er det estimert at ressursen inneholder i størrelsesorden 250 millioner tonn utvinnbar malm for oppredning. Etter oppredning er det beregnet at avgangsmengdene vil være i størrelsesorden 170 millioner tonn, som er summen av 120 millioner tonn fra utledede ressurser, og rundt 50 millioner tonn fra målte og indikerte ressurser.

5 Klagerett

Nordic Rutile AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet sender kopi av dette brevet med vedlegg til berørte i saken.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Harald Sørby
seksjonsleder

Glenn Kristian Storbråten
seniorrådgiver

Vedlegg

- 1 Revidert tillatelse med avfallshåndteringsplan